

The background of the slide is a light gray gradient, decorated with numerous realistic water droplets of various sizes. Some droplets are large and prominent, while others are small and scattered. They are positioned around the central text, with some appearing to be on the surface and others slightly above it, creating a sense of depth and texture.

CZERNIAK JAKO CHOROBA

KILKA SŁÓW O CZERNIAKU

- CZERNIAK TO NOWOTWÓR ZŁOŚLIWY SKÓRY. WYWODZI SIĘ Z **MELANOCYTÓW** – KOMÓREK WYTWARZAJĄCYCH BARWNIK ZWANY **MELANINĄ**. **MELANINA** SPRAWIA, ŻE SKÓRA CIEMNIEJE W KONTAKCIE Z PROMIENIOWANIEM ULTRAFIOLETOWYM, CZYLI NP. W KONTAKCIE Z PROMIENIOWANIEM SŁONECZNYCH CZY PROMIENIOWANIEM STOSOWANYM W SOLARIUM. CZERNIAKI NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄ NA NOGACH, Z PRZODU I Z TYŁU, ORAZ NA PLECACH I KARKU. MOGĄ SIĘ RÓWNIEŻ POJAWIĆ NA SKÓRZE GŁOWY, MIĘDZY WŁOSAMI.



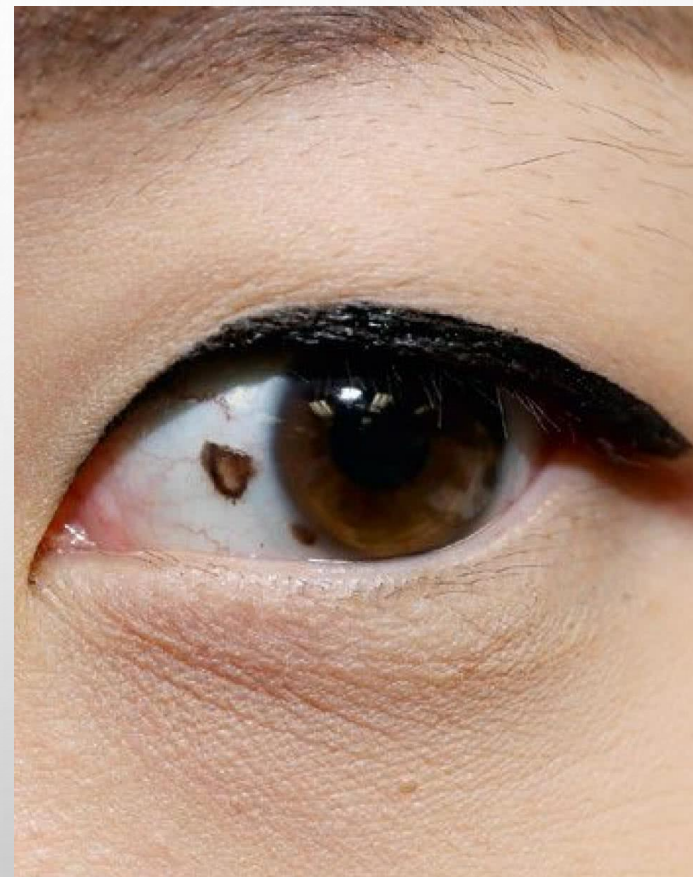
DZIEDZICZENIE CZERNIAKA PO RODZICACH

UWAŻA SIĘ, ŻE JEDNYM Z GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW SPRAWCZYCH WYSTĄPIENIA CZERNIAKA JEST PROMIENIOWANIE ULTRAFIOLETOWE, KTÓRE DZIAŁA MUTAGENNIE NA DNA, CO SKUTKUJE WYSTĄPIENIEM I NAGROMADZENIEM WIELU RÓŻNORAKICH ZMIAN W KODZIE GENETYCZNYM CZŁOWIEKA. ZMIANY TE, Z JEDNEJ STRONY POBUDZAJĄ KOMÓRKI DO PODZIAŁÓW I CIĄGŁEGO NAMNAŻANIA, Z DRUGIEJ NATOMIAST BLOKUJĄ, BĄDŹ TEŻ CAŁKOWICIE HAMUJĄ DROGĘ PROGRAMOWANEJ ŚMIERCI KOMÓRKI, KTÓRA ZAPOBIEGA NAGROMADZENIU W ORGANIZMIE WADLIWYCH, W TYM PRZYPADKU ZMUTOWANYCH KOMÓREK RAKOWYCH. W POLSCE ROCZNIE DIAGNOZOWANYCH JEST OK. 2 TYS. PRZYPADKÓW CZERNIAKA ZŁOŚLIWEGO, Z CZEGO DO **15% TO POSTAĆ RODZINNA O PODŁOŻU GENETYCZNYM. DZIEDZICZNY CZERNIAK ZŁOŚLIWY** W OKOŁO 25-40% PRZYPADKÓW JEST SPOWODOWANY MUTACJAMI W GENIE CDKN2A ZLOKALIZOWANYM NA CHROMOSOMIE 9.



CZERNIAK OKA

- CZERNIAK OKA (CZERNIAK GAŁKI OCZNEJ) STANOWI ZALEDWIE OKOŁO 10 – 20% WSZYSTKICH ZACHOROWAŃ NA CZERNIAKA, NALEŻY PODKREŚLIĆ FAKT, ŻE JEDNOCZEŚNIE JEST NAJCZĘSTSZYM NOWOTWOREM NARZĄDU WZROKU. CZERNIAK OKA JEST Z ZASADY NOWOTWOREM PIERWOTNYM U OSÓB DOROSŁYCH I STANOWI OKOŁO 70% WSZYSTKICH NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH OKA. STWIERDZA SIĘ GO PRZED E WSZYSTKIM U OSÓB RASY BIAŁEJ. GUZY WEWNĄTRZGAŁKOWE ROZWIJAJĄ SIĘ W NACZYNIÓWCE 85%, W CIELE RZĘSKOWYM 9%, W TĘCZÓWCE 6%, I W SPOJÓWCE 2%. CZERNIAK RZADKO WYSTĘPUJE OBUSTRONNIE.



PRZYCZYNY CZERNIAKA OKA

PRZYCZYNY CZERNIAKA OKA

- 1. NOWOTWÓR W POSTACI CZERNIAKA OKA POJAWIA SIĘ ZWYKLE TAM, GDZIE ZNAJDUJE SIĘ DUŻO KOMÓREK BARWNIKOWYCH: CIAŁO RZĘSKOWE, NACZYNIÓWKA LUB TĘCZÓWKA.
- 2. CZERNIAK OKA POWSTAJE NAJCZĘŚCIEJ NA SKUTEK PREDYSPOZYCJI GENETYCZNYCH, SZCZEGÓLNIE JEŚLI BLISCY PIERWSZEGO STOPNIA CHOROWALI NA CZERNIAKA.
- 3. WYSTAWIANIE SIĘ PROMIENIOWANIE UVA ORAZ UVB.
- 4. OSOBY, KTÓRYCH SKÓRA CZĘSTO ULEGA POPARZENIEM SŁONECZNYM, CZYLI POSIADAJĄCE JASNĄ KARNACJĘ - SĄ ZNACZNIE BARDZIEJ NARAŻONE NA CZERNIAKA. POSIADAJĄ ONE PONAD TRZYDZIEŚCI ZNAMION BARWNIKOWYCH.
- 5. RÓWNIEŻ OSOBY PALĄCE PAPIEROSY NARAŻONE SĄ NA CZERNIAKA.

OBJAWY CZERNIAKA

- CZERNIAK MOŻE ROZWINĄĆ SIĘ, POD WPŁYWEM RÓŻNYCH CZYNNIKÓW , NA PODŁOŻU JUŻ ISTNIEJĄCYCH ZNAMION BARWNIKOWYCH LUB POWSTAĆ NA SKÓRZE NIE ZMIENIONEJ. NIEPOKÓJ BUDZIĆ POWINNY TAKIE ZMIANY JAK:
- ZGRUBIENIE
- ZACZERWIENIENIE WOKÓŁ ZNAMIENIA
- SWĘDZENIE
- KRWAWIENIE
- POWIĘKSZENIE
- ZMIANY ZABARWIENIA
- ZMIANA KSZTAŁTU

METODA **ABCDE**

Aby śledzić zmiany w znamionach, można skorzystać z opracowanej, zatwierdzonej i stosowanej przez dermatologów na całym świecie metody ABCDE. Każda z liter tej nazwy odpowiada jednej z cech znamienia, na którą należy zwrócić uwagę.



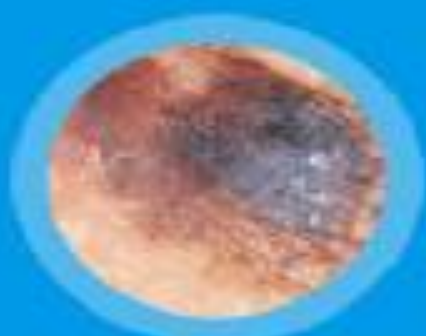
A dla
asymetrii

A (ang. asymmetry) -
kształt inny niż
kolisty, lub owalny,
bądź brzegi i kolor,
które nie są równe
ze wszystkich stron.



B dla
brzegu

B (ang. border) -
są poszarpane, jak
na mapie.



C dla
koloru

C (ang. colour) -
znamie jest
wielokolorowe
(brązowe, czerwone,
białe itd.)



D dla
średnicy

D (ang. diameter) -
jeśli przekracza 6 mm
(wielkość gumki
ołówka).



E dla
ewolucji

E (ang. evolution) -
znamie, które szybko
zmienia kształt,
rozmiar, grubość,
lub kolor należy
pokażać
dermatologowi.

NA KONIEC KRÓTKIE PYTANIA DOTYCZĄCE PREZENTACJI

1. JAK NAZYWA SIĘ METODA, Z KTÓREJ MOŻNA SKORZYSTAĆ ŚLEDZĄC ZMIANY W ZNAMIONACH?
2. GEN CDKN2A, NA KTÓRYM MOGĄ ZACHODZIĆ MUTACJE POWODUJĄCE CZERNIAKA ZNAJDUJE SIĘ NA CHROMOSOMIE:
A) 5
B) 9

DZIĘKUJEMY UPRZEJMIE ZA UWAGĘ, AMELIA MAJ I NIKOLA SUDER.

STRONY, Z KTÓRYCH KORZYSTAŁYŚMY:

[HTTPS://WWW.ONKONET.PL/](https://www.onkonet.pl/)

[HTTPS://WWW.MEDONET.PL/](https://www.medonet.pl/)

[WWW.PORADNIKZDROWIE.PL/](http://www.poradnikzdrowie.pl/)